

Örebro-Värmland
BYGGNADS

Medlemstidning
för Byggnads
Region Örebro-
Värmland

Nr 1
2022

Slaget förlorat

**Hårda ord
mot Öbo**

ÅTTA ROLIGA ÅR

GÄSTTYCKAREN · FACKETS ANSIKTE · BYGGARE BOB · KRYSSET

Hej kamrater,

Det finns mycket att diskutera kring ordning och reda i vår bransch. Byggnads tillsammans med andra aktörer på marknaden har skapat en Byggnads-kommission som redan har lagt fram ett antal förslag för att motverka fusk inom vår bransch. Utöver detta så har Byggnads granskat 20 stycken östeuropeiska företag och resultatet var nedslående men ganska förväntat, samtliga 20 företag fuskade med löner, arbetstider m.m. Ska vi någon gång få till en seriös byggbransch så måste samtliga aktörer på marknaden hjälpas åt, allt från beställare, fastighetsbolag, fastighetsägare och byggbolag. Byggnads kan inte ensam få ordning på detta utan vi alla måste göra det vi kan.

Då blir man oerhört beklämd när man får reda på att ett av Örebro's största fastighetsbolag (ÖBO) har sålt ut en renovering samt stambyte i sitt fastighetsbestånd till ett avtalslöst företag dessutom utan egen anställd personal. På arbetsplatsen finns även en avtalslös underentreprenör som verkar utföra både måleri och byggnadsarbeten, det finns inga ID06 kort utfärdade på detta företag så då är ju frågan om det rör sig om svartarbete. Det är under all kritik att ett kommunalt fastighetsbolag beter så oseriöst. Nästa stora fråga blir vad kommer då politikerna i Örebro kommun göra åt saken? Det är nog dags att de tar sitt ansvar och utfärdar direktiv som förhindrar ytterligare upphandlingar där bara priset är den avgörande faktorn.

Till sist så vill jag tacka er alla för det förtroende jag haft under de senaste åtta åren då jag varit ordförande för Byggnads Örebro-Värmland. Det har varit oerhört inspirerande och lärorikt på många olika sätt men nu är det dags att lämna över till vår näste ordförande som kommer att bli vald på vårt årsmöte i slutet på mars. Så tack för mig och jag önskar näste ordförande lycka till i sitt uppdrag. ☐

Kenneth Svärd
ordförande
Byggnads
Örebro-Värmland

STARK, STOLT OCH TRYGG!

2022 ett viktigt år för Byggnads medlemmar

Finns det några politiskt intresserade medlemmar som kan tänka sig att vara oss behjälpliga i den stundande valrörelsen. Ifall just du har ett intresse och vill utöka dina kunskaper om det facklig/politiska samarbetet så är du välkommen att höra av till oss. Vi kommer att genomföra en facklig/politisk utbildning på 2 dagar under mars och april för att stärka oss med argument inför den kommande valrörelsen. Tanken är att dag 1 så går vi igenom Byggnads valplan och dag 2 kommer vi att genomföra tillsammans med våra respektive partidistrikt. Dag1, 2/3 Karlstad, 3/3 Örebro samt dag 2, 6/4 Karlstad, 8/4 Örebro

Anmälan gör du via mejl eller telefon till:
kenneth.svard@byggnads.se
Mob: 0701906124

Viktig information om försäkringar!

Just nu görs det reklam på tv och radio för ett företag som heter Insurello. Det är ett företag som hjälper till att leta reda på försäkringsersättning från olika försäkringsbolag. Företaget tar sen 25% (max 25 000 kr) av försäkringsbeloppet. Dessa ersättningar är pengar som man har rätt till utan Insurello och som man redan har betalt för (antingen via medlemsavgiften eller via sociala avgifter).

Som medlem i Byggnads omfattas man av flera medlemsförsäkringar och som anställd hos en arbetsgivare med kollektivavtal omfattas man av flera avtalsförsäkringar. Vi uppmanar därför alla våra medlemmar att kontakta oss på Byggnads när det gäller medlems- och avtalsförsäkringarna, eller direkt till Folksam och Afa Försäkring i stället för att anlita Insurello.

Kolla att företaget är schyst!

Kan de anställda känna sig trygga?
Har de rätt lön?

Kollektivavtalskollen gör att du enkelt kan kontrollera om ett byggföretag har kollektivavtal. Gå in på byggnads.se.

Medlemstidning för Byggnads
Region Örebro-Värmland

Ansvarig utgivare: Kenneth Svärd
Redaktionskommitté: Kenneth Svärd och Thomas Schultz
Produktion: Krügers, text och foto. Texttanken, layout och redigering Magnus Östin, textproduktion
Tryck: Åtta.45 Tryckeri, Västerås
Hemsidan: www.byggnads.se/regioner/orebro-varmland/
Telefon: 010-601 10 11 [vxl]
Postgiro: 204729-8

Vad tycker du...

...att vi ska skriva om i tidningen?
Kom med tips och idéer till
Peter Krüger:
peter.kruger@telia.com

Arbetsmiljöbrister på varannan byggarbetsplats

TEXT: BYGGNADS

Okunskap och brist på hjälpmedel leder till ergonomiska skador för byggnadsarbetare. Det visar en undersökning från Byggnads vars skyddsombud granskat 1430 arbetsplatser över hela landet.

I region Örebro-Värmland gjordes 155 arbetsplatsbesök senaste Arbetsmiljöveckan, vecka 43 i fjol. Det är med råge över målet som låg på 98 besök.

En tidigare undersökning från Byggnads visade att 9 av 10 byggnadsarbetare drabbats av ergonomiska besvär kopplat till sitt arbete. När Byggnads skyddsombud genomförde specialkontroller under slutet på oktober visade de att totalt 51 procent av de kontrollerade arbetsplatserna hade någon form av brist i sina riskbedömningar. Dessutom hade 31 procent inte genomfört några ergonomiska riskbedömningar överhuvudtaget. Något som får Byggnads att reagera starkt.

– Det är fullkomligt oacceptabelt! Människan är ingen maskin och byggnadsarbetarna får betala med sina kroppar när penningjakten går före arbetsmiljön. Konsekvensen är sjuk-

”Människan är ingen maskin och byggnadsarbetarna får betala med sina kroppar när penningjakten går före arbetsmiljön”

skrivningar som kostar samhället stora summor varje år, för att inte tala om det mänskliga lidandet. Här måste det ske en uppräckning! säger Johan Lindholm, förbundsordförande Byggnads.

Granskningen visar stora brister i både kunskap och hjälpmedel rörande säkert arbete. På 45 procent av de granskade arbetsplatserna har arbetstagarna inte fått instruktioner av sin arbetsgivare hur de ska arbeta för att undvika belastningsskador. Och trots att tunga lyft är en vanlig orsak till ergonomiska problem i byggbranschen konstateras att 30 procent av de kontrollerade arbetsplatserna saknar eller har bristfälliga hjälpmedel för att kunna arbeta ergonomiskt säkert.

Byggnads bedömer att stor del av de skador som sker sannolikt hade kunnat undvikas om bara rätt kompetens och bättre samverkan funnits på plats.

På 84 procent av de arbetsplatser där brister upptäckts uppges bristande rutiner för samverkan vara en bidragande orsak

– Mycket skulle bli bättre om bara arbetsgivare samverkade bättre med skyddsombuden och våra regionala skyddsombud. Några av de vanligaste bristerna vi ser är just bristen på kompetens och samverkan i de här frågorna. Då leder det också till att man arbetar felaktigt och i slutändan skadar sig, säger Ulf Kvarnström, arbetsmiljöansvarig Byggnads. □

Byggnads rasar mot Öbo

TEXT: MAGNUS ÖSTIN · FOTO: PETER KRÜGER

Byggnads reagerar starkt mot Öbo som gett ett rotjobb till ett byggledningsföretag som saknar kollektivavtal. Därmed stängs facket ute och kan inte kontrollera arbetsvillkoren. Upplägget kan också bidra till att lönerna pressas ner, säger ordförande Kenneth Svärd.

– **De skiter alltså** i vilken typ av företag som anlitas. Man tar bara hänsyn priset, till 100 procent, säger Kenneth Svärd som tycker att det finns mycket i detta som väcker tankar om att allt inte gått rätt till.

Inom Byggnads Örebro-Värmland är upprördheten stor och facket gör nu sitt bästa för att bilda opinion så att det kommunala bostadsbolagets agerande ska bli en politisk fråga.

Allt startade när Örebro kommunala bostadsbolag Öbo, Örebrobostäder, i fjol gick ut med en upphandling. Stämmor skulle bytas och 128 badrum renoveras i flera hyreshus i stadsdelen Brickebacken.

Fem anbud kom in. Det billigaste hamnade i soptunnan eftersom det fanns omfattande brister i underlaget. Bland annat angavs ogiltiga referenser. Uppdraget gick i stället till det företag som gett det näst lägsta budet som därmed vann upphandlingen.

Inget konstigt så långt, men sedan hände det saker.

Öbo påstod att man hade hittat brister i fyra av de fem inlämnade anbudena, även i det vinnande anbudet.

– Då fanns det bara ett företag kvar som uppfyllde alla kraven, Boman &

Kenneth Svärd.

Svahn Bygg & entreprenad, men tror du att de då automatiskt fick jobbet? undrar Kenneth Svärd retoriskt.

Svaret är nej. I stället drog Öbo tillbaka tilldelningen och gjorde om upphandlingen i somras. Samma fem bolag valde att konkurrera om uppdraget även i andra omgången.

Denna gång klarade sig alla fem genom nålsögat.

Kanske för att kraven hade sänkts. Kenneth Svärd reagerar på att Öbo tog bort en passage i kravtexten inför andra omgången. Plötsligt krävdes inte längre att det var ett erfaret bolag som varit med om minst två renoveringsprojekt med entreprenadsumma över fem miljoner kronor, och där hyresgäster bött kvar i minst ett av fallen.

– Varför strök man text inför upphandlingsomgång två undrar jag. Fick någon pengar under bordet?

I andra upphandlingsomgången var Evolent Bygg AB billigast med en anbudssumma på strax under 25 miljoner och fick jobbet.

Kenneth Svärd påpekar att samma bolag lade det anbud som i sin helhet

underkändes i första omgången.

Byggnads är kritiskt mot hur upphandlingen skötts och att Öbo valt att ge jobbet till ett företag som saknar anställda.

– Det är ett byggledningsföretag utan egen personal vilket betyder att vi tappar insyn och huvudentreprenörsansvaret slås sönder.

Om huvudentreprenören i stället haft egen personal och kollektivavtal hade det automatiskt gett Byggnads insyn på arbetsplatsen, och det hade varit lättare att verka för schyssta arbetsvillkor och att bekämpa eventuellt fusk och svartjobb.

– Ett avtalslöst bolag behöver inte heller göra arbetsplatsanmälan till oss.

Kenneth Svärd anser dessutom att ett byggledningsföretag utan anställda är ytterligare en kostnad i varje byggprojekt, ännu en nivå med personer som ska avlönas och ännu ett bolag som ska göra vinst.

Risken finns att det blir mindre pengar kvar längre ner i kedjan. Det i sig kan vara en drivkraft för att pressa marginaler så att det leder till fusk.

Kenneth Svärd tycker att Öbo borde ta ett samhällsansvar och inte bara se till kronor och ören. Det är möjligt att ställa krav på att företag som vill ha uppdrag också har egen anställd personal och kan tänka sig att ta socialt ansvar genom att exempelvis ta emot lärlingar.

Han nämner som ett föredöme Grums kommun som i sin upphandlingspolicy har socialt ansvarstagande och arbetsrättsliga krav inskrivna.

– De lagar som finns i dag har inte satt stopp för oseriösa aktörer i byggbranschen, och så länge det finns bolag som Öbo kommer det heller aldrig att ta slut. □

VILL TVINGA ÖBO TA STÖRRE ANSVAR

Örebro vänsterpartis- tiska oppositionsråd Martha Wicklund ogillar Öbos agerande och har krokat arm med Byggnads för att ta strid.

– Vi har varit kritiska ganska länge mot hur Öbo styrs, det drivs mer och mer som ett bostadsbolag vilket som helst, och inte som den allmännyttan det är.

Hon nämner omotiverat kostsamma renoveringar som gjort att hyresgäster inte haft råd att bo kvar.

– Detta är ytterligare ett steg i fel riktning. Vi vet sedan tidigare att det finns mycket problem i byggbranschen, så det här är en mycket märklig upphandling som skapar extraled som gör det svårare att hålla kontroll.

Vänsterpartiet agerar för att Öbo ska få nya ägardirektiv, riktlinjer, som tvingar bostadsbolaget att ta ett större ansvar, både socialt och för att det ska råda schyssta förhållanden på de byggen som Öbo driver.

Bostadsbolaget är helägt av kommunen så det är möjligt för politiker att besluta om en stramare styrning om viljan finns, framhåller hon.

– Det går visserligen inte att kräva kollektivavtal i en upphandling, men det går att komma runt det genom att lyfta ut innehållet i kollektivavtalet och specificera det som krav, punkt för punkt.

Martha Wicklund

ÖBO VÄGRAR BACKA

Byggledningsföretag som saknar egen personal och kollektivavtal ska kunna konkurrera om uppdrag åt Öbo. Det är ett medvetet val av det kommunala bostadsbolaget. Det framgår av byggchefen Jan Dahlkvists svar på tidningens frågor.

Ni hittade fel i fyra av fem inkomna anbud i första upphandlingsomgången, varför gav ni inte jobbet till Boman & Svahn Bygg & Entreprenad, som lämnat in det enda anbud som uppfyllde kraven?

– Vi valde att avbryta upphandlingen på grund av bristande konkurrens. Enligt LOU får en upphandling avbrytas om den upphandlande myndigheten har sakligt godtagbara skäl för beslutet. I detta fall återstod bara en lämplig anbudsgivare. Detta beslut förankrades med Boman & Svahn Bygg & entreprenad i förväg. Om fyra av fem bolag som lämnar anbud skulle blivit förkastade drar jag slutsatsen att förfrågan kunde varit bättre skriven och då valde vi att dra tillbaka den.

Varför strök ni inför andra upphandlingsomgången kravet på att bolaget ska ha erfarenhet av minst två större renoveringsobjekt om minst fem miljoner?

– När vi drar tillbaka ett anbud så justerar vi de kraven som är otydliga eller som vi vid en ny bedömning anser onödiga i anbudsskedet eller är irrelevanta för projektet. I denna förfrågan justerade vi tre punkter. Två punkter som hade med tidsplanen att göra och som vi bedömde inte behövdes redan vid anbudslämnandet och kravet på att bolagen i sig behövde erfarenhet av två renoveringsprojekt då vi ansåg det som irrelevant och ville öppna för att fler entreprenörer kunde vara med att konkurrera om uppdraget i den nya förfrågan.

Byggnads påpekar att ett bygglämningsföretag, utan kollektivanställd personal, i toppen på ett byggprojekt gör att facket nekas tillträde till byggarbetsplatsen. Fackets insyn minskar. Känner ni något ansvar för det?

– Vi följer de lagar och branschöverenskommelser som finns och ställer krav på att våra entreprenörer också gör det. Om det ökar eller minskar fackets insyn vet jag inte men vi vill inte medverka till att begränsa konkurrensen så att bara en viss typ av bolag kan lämna anbud.

Byggnads säger att Öbos val av ett bygglämningsföretag minskar fackets möjligheter att kontrollera arbetsförhållanden och motverka svartarbete och annat som skapar orättvis konkurrens. Har Öbo ett samhällsansvar som inkluderar svenska byggbranschen och dess arbetsmarknad?

– Vi känner ett stort samhällsansvar både lokalt och nationellt och har en bra dialog och samarbete med tex Sveriges Allmännyttan och Byggföretagen i frågor som rör svartarbete och annat som kan skapa orättvis konkurrens. Vi är öppna för att diskutera samarbeten med andra branschaktörer också. Här måste vi alla hjälpas åt men att begränsa konkurrensen genom att exkludera en viss typ av bolag ser vi inte som en lösning på de problemen.

Är det möjligt för Öbo att kräva i upphandlingar att företag som lämnar anbud ska ha kollektivavtal och anställd personal? Detta för att öka fackets insyn. Är det något ni skulle kunna överväga att göra härnäst?

– Vi ställer arbetsrättsliga villkor i upphandlingar men får enligt LOU inte ställa krav på att en leverantör ska vara bunden till ett kollektivavtal under avtalsperioden. Ett sådant krav skulle bryta mot flera av de grundläggande upphandlingsprinciperna.

Vänsterpartiet menar att Öbo skulle kunna ha upphandlingskrav på egen personal och liknande som skulle öka fackets insyn på arbetsplatsen. Detta utan att ni nämner ordet kollektivavtal. Är det något ni skulle kunna överväga?

– Nej, det är inget vi överväger. Vi jobbar för en schysst arbetsmarknad med stor konkurrens. Om marknaden inte fungerar på ett schysst sätt så är vi gärna med i de diskussionerna mellan arbetsmarknadens parter men jag ser inte att vi skulle hitta på egna speciallösningar.

Fotnot: Tidningen hade även kontakt med Ulf Rohlén, vd, och Roger Andersson, styrelseordförande. De föredrog att Jan Dahlkvist svarade på frågorna.

Las:

Slaget förlorat men kampen går vidare

TEXT: MAGNUS ÖSTIN · FOTO: PRIVAT

Nya Las berör alla och förändrar styrkeförhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare. Byggnads varnar för att det kan bli ännu värre om vissa partier ges mer makt efter valet i höst.

Byggnads är det fackförbund som med starkast röst har kritiserat försämringarna som väntar när regeringen i år lagstiftar om Lagen om anställningsskydd.

Efter sommaren väntas dessutom LO teckna ett nytt huvudavtal som Byggnads bedömer ruckar maktbalansen ännu mer.

Byggnads skriver inte på.

Men nya Las, som tvingats fram genom Januariavtalet, kommer ingen undan.

Trots protester från flera fackförbund har regeringen sagt att den tänker lägga fram ett lagförslag om Las i år.

– Det går inte att stoppa nu, säger Kenneth Svärd, Byggnads ordförande i Örebro-Värmland.

Nya Las innehåller flera försämringar.

Det blir lättare för arbetsgivare att göra sig av med anställda när det som i dag heter "saklig grund" byts ut mot "sakliga skäl".

– Ingen vet vad det innebär när 50 år av praxis i Arbetsdomstolen försvinner. Vi tror att det kommer att bli oerhört mycket lättare att avskeda folk, säger Kenneth Svärd.

Skulle den avskedade invända och starta en rättsprocess blir det ur ett tydligt underläge.

– I dag kvarstår man som anställd tills tvisten är löst och har lön under tiden. Framöver blir man av med jobbet när uppsägningstiden gått ut. Om man senare vinner får man lönen retroakt-

tivt. Men en tvist kan pågå i två år och vem har råd att vara utan inkomst så länge, säger Kenneth Svärd som tror att betydligt färre kommer att kunna driva sin sak rättsligt.

Men det tydligaste slaget mot anställningstryggheten anser han att det utökade undantaget från turordningsreglerna är.

Tre anställda kan undantas från den grundläggande rättvisepincipen sist in-först ut. Alla företag får den rätten, även de med få anställda. I praktiken innebär det att arbetsgivare kan handplocka vilka som sägs upp.

De flesta yrkesgrupper inom Byggnads räddas undan denna försämring genom sina kollektivavtal, som på denna punkt har turordningsregler som övertrumfar nya Las.

Men några yrkesgrupper drabbas och får tydligt sämre anställningstrygghet.

– Inom plåt och vent finns inte den skrivningen i kollektivavtalet tyvärr.

Risken finns att anställda tystnar och inte vågar påtala brister och missförhållanden av rädsla för att hamna i onåd hos chefen och bli av med jobbet.

Januariavtalet är orsaken till de försämringar som väntar inom arbetsrätten.

Kenneth Svärds personliga åsikt är att Socialdemokraterna aldrig skulle ha undertecknat Januariavtalet för att säkra makten. I stället för att acceptera Centerpartiets krav om att riva upp anställningstryggheten borde man ha gått till nyval.

– Jag tror att man hade kunnat samla tillräckligt med röster för att stoppa det här.

Samtidigt är det ingen hemlighet att Byggnads är besviken på de två förbund som splittrade LO i frågan.

– Det som är synd är att förbunden hade kunnat ta fajten i avtalsrörelsen i stället för lagvägen. Då hade vi kunnat

samla krafterna. Men det fanns ju två svikare: Metall och Kommunal som på förbunds nivå svek inte bara andra förbund. Jag har träffat många av deras egna medlemmar som kände sig förrådda.

Slaget om Las må vara förlorat för stunden, men anställda och fack har fortfarande rättigheter kvar som måste försvaras.

Det är värt att ha i åtanke, särskilt i år när det väntar ett riksdagsval.

Kenneth Svärd ser en risk att framför allt Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna kan driva igenom fler fackliga försämringar om de skulle få fler röster och öka sin makt.

– De är till och med mer arbetarfientliga än Moderaterna. □

Så påverkar nya Las Byggnads

* Las tillkommer genom lagstiftning och omfattar alla.

– "Saklig grund" för uppsägning ersätts med "sakliga skäl". Det blir lättare att avskeda. Ingen hänsyn tas till lång och prickfri tjänstgöring eller prognos för bättring. Räcker med ett försök till omplacering.

– Sämre skydd vid felaktig uppsägning. Den anställda blir av med jobbet och är utan lön även om det startats en tvist. Om arbetstagaren vinner i AD betalas lönen ut retroaktivt.

– Fler undantag från turordningen. Tre får undantas var tredje månad, även på små företag. Denna förändring påverkar anställda inom Plåt- och ventilationsavtalet [Anställda inom avtalen Bygg, Teknikinstallationsavtalet VVS och kyl, Entreprenadmaskinavtalet och Glas-mästervärdet behåller sina turordningsregler.]

– Nya Las och det kommande huvudavtalet innehåller delar som andra fackförbund ser som förbättringar. Bland annat försvinner den otrygga anställningsformen Allmän visstid. Byggnads ser inga sådana vinster för sina medlemmar.

Mikael är ny ombudsman

TEXT: MAGNUS ÖSTIN · FOTO: PRIVAT

Mikael Olsson är nyanställd ombudsman på Byggnads kontor i Karlstad, och hans fackliga erfarenhet är lång. "Om medlemmar har frågor som rör lönen kan de vända sig till mig", säger han.

Sedan årsskiftet har Byggnads Örebro-Värmland fått en ny ombudsman i snickaren Mikael Olsson som efter höstens projektanställning blivit fast anställd.

– Jag fick frågan om jag ville fortsätta och tackade ja.

Mikael Olsson tar över kollegan Hermine Schimanns arbetsuppgifter med lönegranskning under tiden som hon är ledig för att studera. Han kontrollerar också att underentreprenörer som tas in på byggen uppfyller kraven, en arbetsuppgift han delar med två kollegor i Karlstad och Örebro.

– Vi måste se till att kollektivavtalet följs, det är viktigt.

Han fick tidigt en inblick i fackets roll. Att vara medlem var en självklarhet.

– Det fick jag inpräntat sedan barns-

Mikael Olsson

Ålder: 47 år.

Familj: Fru och tre barn.

Bor: Kristinehamn.

Yrkesbakgrund: Träarbetare innan han blev anställd som ombudsman. Arbetade senast på Consto i Karlstad.

Facklig bakgrund: Varit samman kallande MB (medbestämmande) på arbetsplatser, lagbas och sitter i Byggnads Örebro-Värmlands regionstyrelse.

ben. Min far var i byggbranschen han med.

Kort efter gymnasieåren på bygg- och anläggning förstod han hur viktigt

facket är. Han blev då anställd som lärling på en mindre firma tillsammans med flera andra ungdomar.

Men chefen visade sig ha dåliga kunskaper.

– Han frågade oss om hur vi var anställda.

– Då ringde jag Byggnads som såg till att han fick hjälp att reda ut hur det fungerar med lärlingar.

Där och då förstod han vilken betydelse Byggnads kan ha.

När han senare skulle jobba i Norge vände han sig till sitt fackförbund för att försäkra sig om att allt gick rätt till.

Runt millennieskiftet blev han mer fackligt aktiv. Han valdes som MB på firman där han då arbetade och ju mer han lärde sig desto fler utbildningar sporrades han att gå.

– Jag tyckte att det var spännande att lära sig mer om vad som styr arbetsmarknaden.

För tio år sedan blev han tillfrågad om att han ville sitta i Byggnads Örebro-Värmlands styrelse, och han tackade ja.

Vilken facklig fråga är viktigast nu?

– Ordning och reda på arbetsplatser tillsammans med huvudentreprenörskedjan och Las. ☐

Försäkrings- och pensionsgenomgång

Ta ett kort på följande QR-kod med din mobil och klicka på länken så kommer du in på vår bokningssida.

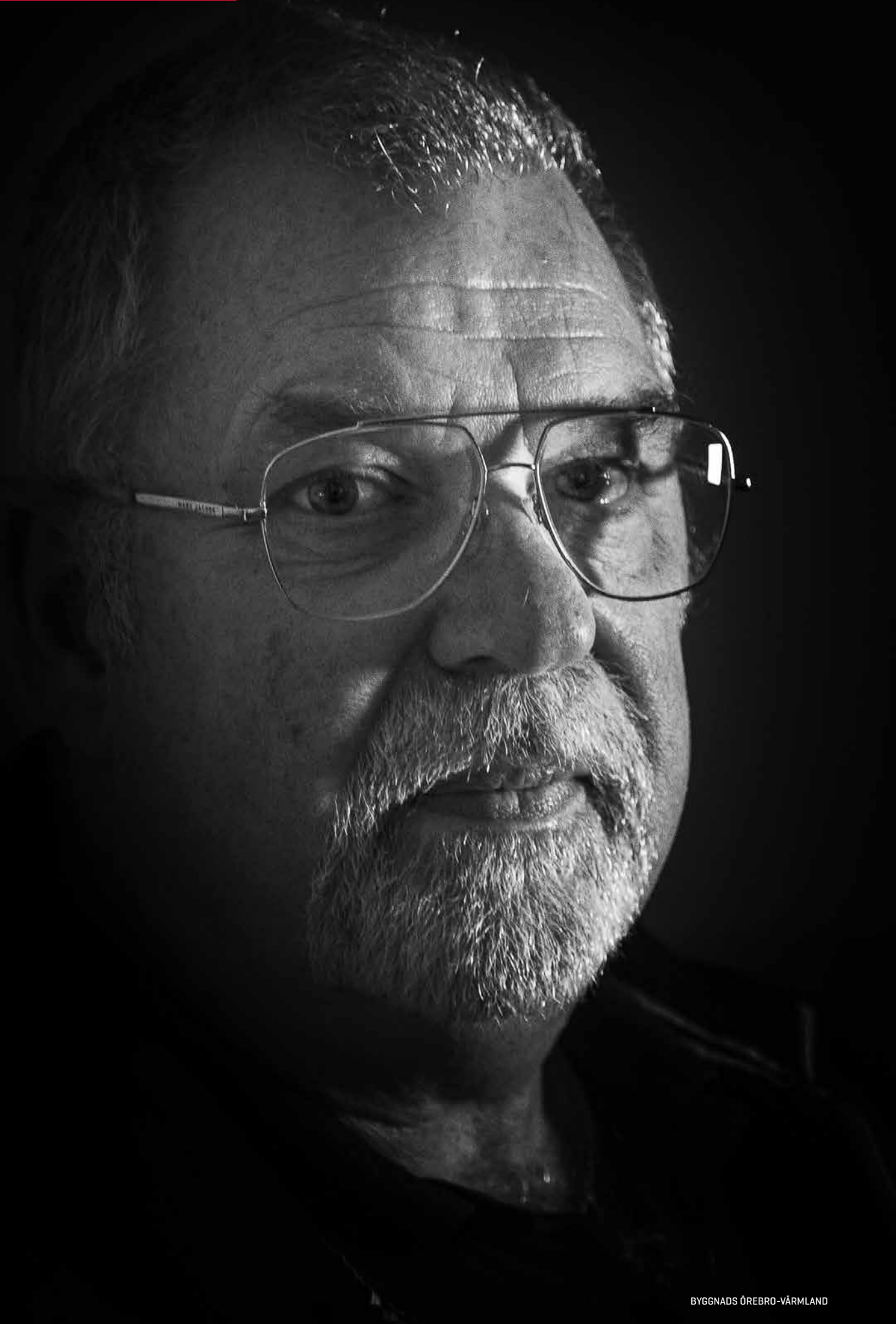
Vi är glada att få presentera möjligheten till Digital rådgivning med en certifierad rådgivare från Folksam i samarbete med Byggnads.

Du får en kostnadsfri försäkringsgenomgång där vi säkerhetsställer att du har rätt försäkringsskydd och har fått ta del av ditt erbjudande om medlemsförsäkringar. Vi har även möjlighet att ge råd om sparande!

Digital rådgivning är ett smidigt sätt att få hjälp med frågor kring medlemsförsäkring, trygghet och sparande. Räkna med ca. 1 timme av din tid.

/Katarina Sandgren, Byggnads, Jörgen Lybeck och Peter Larsson, Folksam

NU TACKAR HAN FÖR SIG

TEXT: MAGNUS ÖSTIN · FOTO: PETER KRÜGER

Kenneth Svärd har haft åtta roliga år som ordförande i Byggnads Örebro-Värmland. Snart kliver han åt sidan för att ge plats åt sin efterträdare.

- Det har varit jävligt roligt. Jag har fått uppleva mycket och har lärt mig mycket om det politiska spelet, men framför allt om hur viktig facklig-politisk samverkan är.

Den 26 mars på årsmötet avgår Kenneth Svärth från posten han haft sedan 2014. Då tog han steget upp och efterträdde Leif Haraldsson.

- Han hade gjort ett jättebra jobb, det blev ett lätt överlämnande.

Leif Haraldsson är för övrigt tillbaka igen som ombudsman efter en sejour i politiken.

Starten blev ändå inte stillsam. Byggnads i Örebro och Värmland hade

slagits samman några år tidigare och förändringen hade ännu inte satt sig.

- Vi hade några stökiga år med ombudsmän som kände att de inte hamnat rätt och som slutade.

Kenneth Svärd passar också på att tacka Tomas Pettersson som var mångårig kassör i regionen.

- Jag gav honom nog några gråa hår första tiden, skrattar Kenneth Svärd. Kenneth Svärd har inte bara varit ordförande för regionen utan också suttit i Byggnads förbundsstyrelse.

Insynen i hur facken i Europa kan samarbeta i frågor har stärkt hans

uppfattning om att det är viktigt för arbetare i olika länder att hålla ihop.

Att det i facklig kamp kan ta tid innan det syns resultat har han fått vänja sig vid.

- I produktionen eller som ombudsman fattar man snabba beslut, sedan händer det. Men här kan det ta årtal.

Då gäller det att fullfölja och inte tappa drivkraften.

- Så var det med huvudentreprenörsavtalet, det hade inte blivit lag om vi inte hade drivit det via kollektivavtalen.

Det är en bedrift han är stolt över. Likadant känner han för regionala

”Sedan hade vi ett videomöte klockan 02.30. Min hustru är jätteglad att jag inte ska sitta i förbundsstyrelsen mer.”

skyddsombudens möjlighet att besöka byggen även där facket inte har medlemmar.

– Vi har det i avtalet, förhoppningsvis får vi in det i lagen.

Åtagandet i förbundsstyrelsen har ibland krockat med vardagen – eller med sömnen.

– I samband med Las-förhandlingarna plingade det till i mobilen mitt i natten, sedan hade vi ett videomöte klockan 02.30. Min hustru är jätteglad att jag inte ska sitta i förbundsstyrelsen mer.

Han skrattar när han säger det och poängterar flera gånger att det varit ett

väldigt roligt uppdrag som han varit stolt över.

Kontakten med personalen på kontoren i Örebro och Karlstad har han upprätthållit genom att vara på plats regelbundet. Han har också försökt att besöka byggarbetsplatser och medlemmar så ofta han kunnat. Men rollen som ordförande har tagit mycket tid, och pandemiutbrottet gjorde inte saken bättre.

– Jag har sämre lungförmåga och nedsatt immunförsvar, så jag har jobbat hemifrån i snart två år. Att det tyvärr inte blivit så många besök på

byggen på senare år kan jag också till stor del skylla på covid.

Kenneth Svärd rundar av med att genomföra kongressen i maj, sedan går han in i nygamla rollen som ombudsman sista åren fram till pensionen.

Vem som blir hans efterträdare eller vilka egenskaper han tycker att den nya ordförande bör ha är frågor han viftar undan med ett leende.

Han erkänner att han ibland kan vara odiplomatisk och väl rak, vilket han ibland har ångrat, men i frågan om vem som tar över hans plats på årsmötet i mars är han tyst. □

Hur faaaaaan är det möjligt

Kollektivavtalet har äntligen fått den plats i den svenska journalistiken som den förtjänar.

Tack vare den nya svenska statsministern Magdalena Andersson.

Förvisso inte helt oförskyllt men hennes fall är otroligt upphaussat av media.

Men nu hoppas vi att den mediala världen fullföljer sitt nyväckta intresse för frågan.

Det finns nämligen en otrolig uppdämd oförståelse bland politiker där man inte tar sitt ansvar utan lämnar ut projekt som i sin tur lämnas ut och så vidare.

Projekten hamnar då till sist hos oseriösa företag som fuskar med det mesta. Hur faaaaaan är det möjligt att det finns så många politiker som skiter i arbetarnas möjligheter att försörja sig värdigt och samhällets ansvar vid olyckor och obetalda löner med mera är ofattbart. Med detta som bakgrund är det vi

själva som måste förändra på våra arbetsplatser så vi kan känna trygghet på jobben.

Vi måste påverka våra politiker genom att underlätta för våra medlemmar att kunna ta politiska uppdrag för att därigenom förändra politiken så politikerna förstår problemen.

Man måste ju undra hur en politiker eller företagsledare tänker som utsätter andra människor för att jobba på företag och samhällsprojekt där försäkringar inte finns, där löner inte betalas, där skyddsarbetet ligger nere. Tur att vårt förbund jobbar hårt med frågan och når framgång.

Denna fråga tycker jag har med egoism att göra en egoism som sprider sig som en löpeld över landet. En egoism som måste vändas till solidaritet där vi bryr oss om alla inte bara oss själva. □

Örebro-Värmland utbildningar 2022

Passa på och anmäla dig till en utbildning i Byggnads Örebro-Värmlands regi. Det finns mycket att välja på, både för medlemmar och förtoendevalda. Du förlorar ingenting på att gå en kurs. Investera lite tid i dig själv!

Utbildning för skyddsombud 2022

År 1	År 1
Påfarten 8 tim	S0-utbildning steg 1+2
Startkurs 3dgr (BAM) 22-24 mars, Örebro	Steg 1, 12 jan, Örebro
13-15 sep, Karlstad	Steg 2, 19 jan, Örebro
	Steg 1, 11 maj, Karlstad
	Steg 2, 18 maj, Karlstad
	Steg 1, 17 aug, Örebro
	Steg 2, 24 aug, Örebro
	Steg 1, 9 nov, Karlstad
	Steg 2, 23 nov, Karlstad

Som SkyddsOmbud är du även utsedd till Fackligt förtoendevald

År 2	År 2
Prevention 1 8 feb, Örebro	S0-utbildning steg 3+4 16-17 feb, Örebro
30 aug, Karlstad	14-15 juni, Karlstad
	7-8 sep, Örebro
	13-14 dec, Karlstad

År 3	År 3
Samverkan o förändringsarbete 12-13 apr, Örebro	27-28 sep, Karlstad

År 4	År 4
Viktigaste föreskrifterna 26 apr, Karlstad	Prevention 2 3 maj, Karlstad
25 okt, Örebro	29 nov, Örebro

Skyddsombudsinformation (5 tim/år)
7 okt, Örebro [7-12] 6 okt, Karlstad [7-12]

Vem betalar utbildningarna för skyddsombud?

Samtliga skyddsombudsutbildningar bekostar och anmäler arbetsgivaren dig till på www.buc.se. Företaget betalar även din lön.

UNDANTAGET är Påfarten som **DU** anmäler dig till och Byggnads betalar förlorad arbetsförtjänst och resor till.

Facklig Förtoendevald FFV-träffar 2022 kl. 8-12
26 apr, Örebro
27 apr, Karlstad

FFV-konferens kl. 8-16
3 nov, Karlskoga folkhögskola

Grundutbildning förtoendevalda
8-11 mars, Karlstad
15-18 nov, Örebro

Digital Introduktion nya förtoendevalda kl.13-16
27 jan, Örebro/Värmland,
23 aug, Örebro/Värmland

Påfarten (alla förtoendevalda samt medlemmar/icke medlemmar)
Denna utbildning genomförs på en dag, det handlar om Byggnads historia, hur man kan påverka, vart vi är idag men också om fram-

tiden. Denna utbildning skall alla som har ett förtoendeuppdrag genomföra. Utbildningen vänder sig också till medlemmar och de som borde vara medlemmar i Byggnads.

För att gå utbildningen söker man ledigt enligt studieledighetslagen och Byggnads betalar förlorad arbetsförtjänst (stipendium för ICKE medlem), samt resor till och från utbildningen.

Utbildningsdagar Påfarten 2022

Påfarten för förtoendevalda, medlemmar, ickemedlemmar

17 feb, Örebro	20 jan, Karlstad
16 juni, Örebro	7 apr, Karlstad
8 sep, Karlskoga	8 juni, Årjäng
2 dec, Örebro	30 sep, Karlstad
10 nov, Kumla	7 dec, Arvika

Påfarten för ungdomar
21 apr, Karlstad 12 apr, Örebro

Lagbasträffar TBM kl. 12:30-16:00
3 maj, Karlstad 4 maj, Örebro
18 okt, Karlstad 19 okt, Örebro

Lagbasutbildning TBM
Steg 1 : 4-6 okt, Selma Spa, Sunne

Ackordstagarutbildning (VVS)
28-29 sep, Karlstad, Intresseanmälan

EN RÖST FRÅN VÄST

TEXT: PETER SÖDERSTRÖM, SNICKARE, MEDLEM I BYGGNADS OCH KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE I ARVIKA · FOTO: PRIVAT

Hej på er byggnadsvänner, när jag fick frågan om att vara gästkrönikör i vår medlemstidning så började genast tankeverksamheten gå igång runt vad jag skulle skriva.

Hur lockar man egentligen en läsaers nyfikenhet till en text? Som den byggnadsarbetare man är börjar tanken gå runt byggen man varit på, arbetskamrater man mött eller projekt man vill genomföra.

Hur som helst så landade jag i möjligheten att ta tillfället i akt att belysa ett annat bygge ur ett annat perspektiv, nämligen vårt gemensamma samhällsbygge.

Som förtroendevald får vi ofta höra hur vi borde göra och hur vi borde besluta, inte minst i efterhand när facit finns och något blev fel. Allt detta är bra, missförstå mig inte utan den diskussionen är lite av en kärna i uppdraget som förtroendevald. Det jag efterlyser nu är lite mer samhällsbyggnadsdialog, pratet om hur ett samhällskontrakt till lika delar består av såväl rättigheter som skyldigheter.

”Ta hand om era lokala eldsjälar och ge dem den upphöjda plats de förtjänar, för allt som oftast är dessa människor inga som med självklarhet tar plats”

Det finns ingen naturlag som säger att exempelvis en förening alltid finns och verkar för att du och jag eller våra närstående ska få lite guldkant på tillvaron vare sig föreningen pysslar med idrott, kultur eller något annat.

Vi behöver alla inse vår roll och förstå att vi alla kan bidra på något vis, jag vill påstå att Sverige till stor del vilar på den ideella drivkraften hos folk som brinner för något. Om vi likt en mätt katt blir belättna och låter bli att bry oss, om vi själva inte bidrar kommer det inte finnas någon

eldsjäl i vårt kvarter på sikt och då vet jag att livet blir lite torftigare.

Kontentan är den samma nu som alltid, ta hand om era lokala eldsjälar och ge dem den upphöjda plats de förtjänar, för allt som oftast är dessa människor inga som med självklarhet tar plats utan de gör bara det de brinner för men de gör det för dig och mig,

vårt gemensamma samhälle och möjligheten till något intressant att göra eller se och lyssna på.

När vi gör det tillsammans blir det alltid bäst, lite som fackföreningars hela ide och syfte.

Avslutningsvis vill jag att ni tar hand om er och att ni inför stundande valrörelse verkligen synar

vilka det är som på riktigt driver era frågor, det finns många som gör anspråk på det men synar vi korten hela vägen så ter sig verkligheten klarare. □

Allt gott kamrater och länge leve de röda

Peter Söderström

**Byggnads
NU!**

010-601 10 00

Måndag–fredag

07.00–17.00

Vi ger stöd och rådgivning till dig som är medlem, förtroendevald, anställd i Byggnads eller företagare.

Du får svar på frågor om löner, anställningsvillkor, arbetsmiljö, försäkringar, semester, arbetsskador och annat.

www.byggnads.se

Prestationslöner

Prestationslöner helår 2021

Örebro

Yrkesgrupp	Timmar	Snittförtjänst
TBM	630 630	224,65 kr/tim
Platt	6 482	276,08 kr/tim
Golv	8 646	268,79 kr/tim
VVS	3 022	285,12 kr/tim
Industrirör	-	-
Ställning	1 643	241,46 kr/tim
Plåt	5 660	231,57 kr/tim
Undertak	-	-

Värmland

Yrkesgrupp	Timmar	Snittförtjänst
TBM	466 209	226,23 kr/tim
Platt	30 974	259,83 kr/tim
Golv	29 500	259,62 kr/tim
VVS	-	-
Industrirör	569	231,94 kr/tim
Ställning	700	254,64 kr/tim
Plåt	5 337	238,22 kr/tim
Undertak	3 245	251,93 kr/tim

Kontakter

Örebro-Värmland:

Utbildningsadmin.

carina.engberg@byggnads.se

Utbildningsansvarig

tomas.pettersson@byggnads.se

MB/FFV-ansvarig

jenny.svensson@byggnads.se

Lagbas-ansvarig

tomas.olsson@byggnads.se

SO-ansvarig

niklas.nordlund@byggnads.se

BYN Värmland

odd.maalsnes@byggnads.se

BYN Örebro

jenny.svensson@byggnads.se

VVS-lärlingar

patrik.hjelm@byggnads.se

LÖSEN/granskning

leif.haraldsson@byggnads.se

Byggnads Region Örebro-Värmland:

Telefon: 010- 601 10 11

Mejl: orebro-varmland@byggnads.se

4		5						
			9		6			8
		6	2		4	9	5	
					1	7	6	
	3		6	2				
	8							2
						8		
9								1
	1		3	9				2

Det gäller att placera in siffrorna 1 till 9 på ett sådant sätt att varje vågrät rad, lodrät rad och låda på 3 x 3 rutor innehåller varje siffra exakt en gång.

RÄTT SVAR

Ø	N	O	S	V	S	M	S	N	O	E	N	E	I	C	P	S
E	I	E	S	V	N	R	V	L	D	S	D	U	S	K	V	S
L	Ø	I	T	D	V	I	T	L	D	N	A	P	C	A	K	A
S	N	V	I	T	O	K	R	E	R	S	N	A	H			
Ø	E	K	S	I	S	V	R	O	R	O	T	E	R			
V	I	S	S	V	N	O	I	T	L	K	Ø	E	T	E	V	A
T	L	O	N	N	Ø	J	T	E	Ø	A	T	I	R			
R	E	D	O	D	R	Ø	N	E	T	L	Ø	E				
E	H	A	V	A	R	V	D	E	N	V	I	L	N	T		
D	N	E	N	R	Ø	N	O	E	T	A	V	E	N	O	E	R
N	V	A	R	F	I	K	Ø	M	K	Ø	R	K	F	E	R	E
U	M															
Ø	T	L	V	Ø	L	Ø	V	Ø	M	S	Ø	T	Ø			
T	Ø	S	Ø	N	O	S										
F	S	T	Ø	H												
I	K	Ø	R	Ø												
S	N	V	Ø	T	Ø											
N	V	N	S	V												
N	E	T	I	T	V											
V	K															
E	A	R	N	V	R	J										
P	A															

4	9	5	8	1	7	2	3	6
8	7	3	6	5	4	7	9	1
1	2	3	6	5	9	8	4	7
8	7	6	2	3	4	9	5	1
3	6	9	8	1	7	2	4	5
5	3	7	2	9	1	8	4	6
4	8	1	7	4	3	5	9	2
9	6	2	1	7	5	8	4	9
6	8	1	7	4	3	5	9	2
3	6	9	8	1	7	2	4	5
8	7	3	6	5	4	7	9	1
1	2	3	6	5	9	8	4	7
4	9	5	8	1	7	2	3	6

Hur gick det?
Här hittar du rätt
svar på korsordet
och Sudoku.

REGIONKONTOR:

Posthornsgatan 8, 656 32 Karlstad
Tel: 010-601 10 11
orebro-varmland@byggknads.se

ÖPPETTIDER EXPEDITIONERNA

Karlstad:

Kontorets öppettider:
Måndag-fredag 7.30-16
Lunchstängt:
Måndag-fredag 12-12.45
Telefontider: 8-15

Örebro:

Riagatan 51, 702 26 Örebro
Tel: 010-601 10 11
Kontorets öppettider:
Måndag-fredag 7.30-16
Lunchstängt:
Måndag-fredag 12-12.45
Telefontider: 8-15

Odd Maalsnes

TBM, arbetsrätt, BYN-lärling, RSO
Telefon: 010-601 12 08
odd.maalsnes@byggknads.se

Mattias Andersson

RSO, DMY, arbetsrätt
Telefon: 010-601 12 54
mattias.andersson@byggknads.se

Patrik Hjelm

RSO, TIA, arbetsrätt, VVS-lärlingar
Telefon: 010-601 12 13
patrik.hjelm@byggknads.se

Tomas Olsson

RSO, TBM, arbetsrätt
Telefon: 010-601 12 19
tomas.olsson@byggknads.se

Niklas Nordlund

Arbetsmiljöansvarig, RSO, arbetsrätt
Telefon: 010-601 12 01
niklas.nordlund@byggknads.se

Jenny Svensson

MB ansvarig, Glas-avtalet, BYN-lärlingar,
utländsk arbetskraft, arbetsrätt, RSO
Telefon: 010-601 12 12
jenny.svensson@byggknads.se

Erik Karlsson

HEA; TBM, arbetsrätt, RSO
Telefon: 010-601 12 03
erik.karlsson@byggknads.se

Patrik Nyström

TBM, DMY, arbetsrätt, RSO
Telefon: 010-601 12 02
patrik.nystrom@byggknads.se

ADMINISTRATÖRER:

Carina Engberg

Medlemsservice, utbildning
010-601 12 18
carina.engberg@byggknads.se

Katarina Sandgren

Försäkringar, medlemsservice
010-601 12 11
katarina.sandgren@byggknads.se

Helena Dahlén

Medlemsservice, bokföring, löner
010-601 12 50
helena.dahlen@byggknads.se

FÖRKORTNINGAR:

TIA: Teknikinstallationsavtalet. **TBM:** Trä, betong och mureriarbeten.
RSO: Regionalt skyddsombud. **HEA:** Huvudentreprenörskap.
DMY: De mindre yrkesgrupperna. **BYN:** Byggingdustrins yrkesnämnd.
MB: Medbestämmande. **VVS:** Värme, ventilation, sanitet.

BYGGNADS GRANSKAR ÖSTEUROPEISKA BOLAG – omfattande fusk på stora byggarbetsplatser

Byggnads har under hösten genomfört en specialgranskning av ett antal östeuropeiska bolag över hela landet. Resultatet är ett systematiskt fusk med arbetstid, löner och ersättningar. Man har även konstaterat ett utbrett fusk med såväl registrering mot utstationeringsregister och ID-kort.

– Vår granskning visar den bistra verkligheten i byggbranschen. Konsekvensen blir, utöver oacceptabla arbetsförhållanden för individen, lönedumpning som konkurrerar ut svenska företag, stora summor i uteblivna skatteintäkter och ett skuggsamhälle där vi inte har en aning om vilka som egentligen befinner sig i och arbetar i landet, säger Johan Lindholm, förbundsordförande Byggnads.

Företagen, först uppmärksammade av det branschgemensamma initiativet Byggmarknadskommissionen, har verkat i bland annat Göteborg, Jönköping, Örebro och Uppsala och har i många fall varit anlitade av stora svenska bolag som HSB, Skanska, Northvolt med flera.

– Det är extra allvarligt att de här företagen arbetar under stora seriösa bolag, inte sällan på projekt bekostade av skattepengar. Så kan det inte få fortsätta. Storföretagen måste skärpa sina interngranskningar. Det håller inte att man inte ens vet vilka som befinner sig på sina arbetsplatser, säger Torbjörn Hagelin, avtalssekreterare Byggnads.

Tidigare granskningar av byggbranschen har konstaterat att 8 av 10 östeuropeiska byggföretag bryter i någon form mot svenska lagar och avtal. Byggnads granskning visar nu vilken typ av brott det är fråga om. □
[/Byggnads.se](http://Byggnads.se)

KRETSMÖTEN 2022 BYGGNADS ÖREBRO VÄRMLAND

DEJE	2022 03 18	Medlemsmöte O'Learys Karlstad kl.18
GRUMS	2022 03 18 2022 08 25	Medlemsmöte O'Learys Karlstad kl.18 med Deje & Karlstad Medlemsmöte kl.18 med grillkväll
HAGFORS	2022 03 22 2022 06 01	Medlemsmöte kl.18 på Restaurang Kronan Medlemsmöte kl.18 med speedwaykväll på Tallhult
KARLSTAD	2022 03 18 2022 04 15 2022 05 31 2022 08 27	Medlemsmöte O'Learys Karlstad kl.18 med Deje & Grums Långfredagstrav Aktivitet och kongressinformation kl.17 Byggfackens Hus Fiskedag vid Sandbäckstjärnet
KRISTINEHAMN	2022 03 07 2022 05 01	Medlemsmöte kl.18 i LO:s lokal Första maj-firande och aktivitet - anmälan till Thomas Schultz 070-6248133 Våraktivitet - anmälan till Håkan Ahlqvist 073-3373276 Medlemsmöte kl.18 i LO:s lokal Höstaktivitet - anmälan till Håkan Ahlqvist 073-3373276
SUNNE	2022 05 12	Möte med pizzakväll kl.18 i LO-lokalen
ASKERSUND	2022 04 08 2022 09 01	Medlemsmöte kl.18 med bowling på Verket Medlemsmöte kl.18 med skytte på Skilleberg
FRÖVI	2022 03 17 2022 09 15	Medlemsmöte kl.18:30 på Christinas Gästgiveri Ervalla Medlemsmöte kl.18:30 på Christinas Gästgiveri Ervalla
HALLSBERG	2022 03 17 2022 05 19 2022 09 08	Medlemsmöte kl.18 med bowling i Hallsberg Medlemsmöte kl.18 med golf på Vibygolf Medlemsmöte kl.18 med skytte i Hallsberg
HÄLLEFORS	2022 05 19 2022 09 08	Medlemsmöte kl.18 på Hällefors Herrgård Medlemsmöte kl.18 på Hällefors Herrgård
KARLSKOGA	Maj Augusti	Travresa Fiskehelg med Degerfors och Kristinehamn i Jungfruboda
KUMLA	2022 03 10 2022 05 06 2022 09 02	Medlemsmöte kl.18 i Folkets Hus Kumla Medlemsmöte kl.18 i Folkets Hus Kumla - AW efter mötet Medlemsmöte kl.18 i Folkets Hus Kumla - AW efter mötet
LINDESBERG	2022 04 06 2022 09 30	Medlemsmöte kl.18 på ABF Bowling Lindesbergs Arena kl.18
ÖREBRO	2022 05 01 2022 05 25 2022 09 02	"After 1 Maj" Pizza & Politik Grill Byggfackens Hus Medlemsmöte med bowling och mat på ABF

OBS! Anmälan till ordförande, senast en vecka innan på samtliga möten

Här når du din ordförande

Askersund
Jens Johansson, 072-902 79 55
Degerfors
Vakant
Grums
Joel Fråstad, 070-731 59 61
Frövi
Kenneth Svård, 070-190 61 24
Hagfors
Oliver Persson, 070-184 46 48
Hallsberg
Nicklas Jonsson, 070-398 64 56
Hällefors
Vakant

Karlskoga
Hans Åkesson, 072-738 40 09
Karlstad/Kil/Hammarö
Martin Bodén, 070-580 04 91
Kristinehamn
Håkan Ahlqvist, 073-337 32 76
Kumla/Fjugesta
Victor Johansson, 073-834 26 00
Lindesberg
Jonas Andersson, 072-540 35 30
Nora
Anton Appelqvist, 072-535 20 79
Sunne
Peter Olsson, 070-580 01 08
Säffle
Erik Pettersson, 073-833 44 37
Örebro
Kjell Krantz, 073-508 96 35